

for Hartk. henholdsvis 2 Skp. 1 Fd. 1 Alb. og 1 Fd. 1. Alb., er ved Arvefæsteskøde af 14. Maj 1851, paategnet 28. Oktober 1863, overdraget til Arnager Bys Beboere mod en aarlig Arvefæsteafgift af 12 Td. Havre, hvilken Afgift efter den i Henhold til Lov af 9. December 1871 foretagne Ombonitering den 24. Juni 1873 er nedsat til 7 Td. 2 Skp. 1 Otk. Havre. Selv en saadan nedsat Afgift kan imidlertid næppe udredes af Jorderne, thi disse ere ganske utjenlige til Opdyrkning, eftersom den jernholdige Al ligger nær op til Overfladen og kun er dækket af et tyndt, grus- og sandblandet Overlag. Paa en Del af Arealet have Arnagers Beboere — uden Tilskud fra nogen Side — plantet Naaletræer, men Bevoksningen vil som Følge af Jordens tarvelige Beskaffenhed ikke ret trives, og der vil hengaa lang Tid, førend der kan paaregnes nogen Indtægt af Beplantningen. Hist og her findes Pletter, dækkede med tarveligt Græs, men hele det øvrige Areal henligger — som ved Arvefæstets Stiftelse — bevokset med kort Lyng. Under disse Omstændigheder kunne Arnagers Beboere ikke have og have ingensinde haft nogen Indtægt af Jorderne, bortset fra en Bruttoindtægt af Græsvæksten paa 10 à 20 Kr. i enkelte Aar.

Dernæst besaa Kommissionen en Række Arvefæstehuse med „tillagte“ Lynglodder, dels paa den saakaldte Smaalyng i Pedersker og Aaker Sogne, dels ved Højlyngen i Aaker Sogn, og en Strækning af den sydlige Del af selve Højlyngen.

Under Jorderne paa Smaalyngen i Pedersker og Aaker Sogne strækker sig et Sandstenslag, der paa sine Steder rager helt frem i Overfladen, og paa saadanne Steder er Jorden selvfølgelig udyrkelig. Iøvrigt bestaar Overfladen af ganske let, men villig Muldjord, og Jorderne ere nu ved Mergling og mange Aars Bearbejdelse og Drift i god Kultur og kunne med rigelig Nedbør give et godt Udbytte, medens dette vil lade en Del tilbage at ønske i tørre Somre, da Sandstenslaget flere Steder ligger højt oppe, og det tynde Muldrag ikke er i Stand til at modstaa Tørke.

Under Højlyngen strækker sig et Granitstenlag, der ret hyppigt naar helt op i Overfladen. Højlyngsjorderne ere i det hele af ringere Beskaffenhed end de ovenfor beskrevne Jorder paa Smaalyngen. Overfladen bestaar af et 4–6 Tommer, stærkt sandblandet Muldrag, hvorunder findes et Lag rødt Grus eller Sand, medens Jordlaget længere nede er mere lerblandet. De opdyrkede Lodder af Højlyngen kunne dog under gunstige Vejrforhold yde en god Afgrøde; men dette skyldes uden Tvivl for en væsentlig Del det meget store Arbejde, som Arvefæsterne i Tidernes Løb have udført for at faa de oprindelig ret værdiløse Jorder i den nuværende Drift.

Endvidere besigtigede Kommissionen forskellige Lynglodder, der vare tillagte Huse i Nyker og Vestermarie Sogne. Boniteten af Udmarksjorden i Nyker Sogn er meget tarvelig og langt ringere end ovennævnte, fra Højlyngen indtagne Udmarkslodder i Aaker Sogn. Overgrunden bestaar af sand- og grusblandet Jord, hvorunder der findes et Lag rødt Melsand med Granitstens Underlag, saa at Afgrøden selv under gunstige Vejrforhold vil blive tarvelig. I Vestermarie Sogn ere de Udmarksjorder, der ligge nærmest ved Nyker Sogn, af samme daarlige Beskaffenhed som Lodderne i sidstnævnte Sogn. De øvrige Udmarksjorder ere nærmest at stille i Klasse med de i Aaker Sogn fra Højlyngen indtagne Lodder, dog at Fremspringet af Grundklippen her viser sig hyppigere og i større Udstrækning end i Aaker. Det blev forklaret, at Stykker af heromhandlede Jorder oprindelig havde været saa stenfyldte, at Rydningen havde været meget bekostelig, og endnu den Dag i Dag ere de opdyrkede Jorder stenfyldte i Overfladen og mindre Strækninger henligge uopdyrkede, fordi Stenrydningen ikke har kunnet svare Regning.

Endelig besaa Kommissionen forskellige Lynglodder, der vare tillagte Arvefæstegaarde i Nylarsker, Vestermarie og Aaker Sogne. Paa enkelte Steder ligger her et Skiferlag saa højt oppe, at gentagne Forsøg paa Jordens Opdyrkning have vist